

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 85 0 П 005799 18 Рев
Бања Лука, 22.11.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Дарка Осмића, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Јадранке Станишић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Општа болница С. А. Ј. Д., кога заступа Д. Т., адвокат из Д., против туженог Ш. др Х. из Д., кога заступа Д. Р., адвокат из Т., уз учешће С. др А., као умјешача на страни тужитеља, ради иселења из стана, вриједност спора 35.000,00 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 П 005799 17 Гж 2 од 13.12.2017. године, на сједници одржаној 22.11.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев тужитеља за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Добоју број 85 0 П 005799 16 П 2 од 28.2.2017. године, која је исправљена рјешењем истог суда број 85 0 П 005799 16 П 2 од 26.5.2017. године обавезан је тужени, да са свим лицима и стварима исели из стана у Д., насеље П., Улица К. број ..., површине ... м² и да стан преда тужитељу, уз обавезу накнаде трошкова поступка у износу од 7.595,50 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 85 0 П 005799 17 Гж 2 од 13.12.2017. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев одбије или укине и предмет врати истом суду на поновно суђење уз накнаду трошкова ревизионог поступка.

Тужитељ у одговору на ревизију туженог оспорава наводе ревизије и предлаже да се иста одбије уз накнаду трошкова састава одговора на ревизију у износу од 1.316,25 КМ.

Ревизија није основана.

Тужитељ у тужби захтјевом тражи да се обавезе тужени, да се са свим лицима и стварима исели из стана који се налази у Д., Улица К. број ..., ближе означеног у изреци првостепене пресуде и да испражњени стан преда тужитељу.

Расправљајући о тужбеном захтјеву тужитеља првостепени суд је утврдио, да је предник тужитеља О.О.У.Р. Регионална болница Д., рјешењем број ...од 5.6.1991. године туженом додијелио на кориштење двособан стан површине 63,60 м², СП-83, број 63/1, који се налази у Д., насеље П. на основу којег је тужени закључио уговор о кориштењу стана, број ... од 7.6.1991. године са Ј.П. за изградњу и уређење насеља Д. и стан је користио до јула 1992. године када се иселио из Д.; да је Одлуком Основног суда удруженог рада у Добоју број РС-310/91 од 4.11.1991. године усвојен захтјев предлагача (овдје умјешач на страни тужитеља – С. А.) и поништена је одлука Комисије за стамбене односе учесника у поступку (овдје тужитељ) од 26.4.1991. године, у дијелу у којем предлагач није увршен на листу за додјелу станова и којим је Ш. Х. (овдје тужени) додијелен на кориштење предметни стан (та одлука је укинута другостепеном одлуком од 11.3.1992. године, од када је вођено више парница у вези расподјеле тог стана, о чему ће касније бити говора); да је таква одлука донесена и по тужби С. А. против тужене Опште болнице С. А. Л. Д. и Ш. Х., правоснажном пресудом на основу признања Основног суда у Добоју број РС-48/03 од 2.10.2003. године којом је обавезана тужена да проведе поновни поступак додјеле станова у којем је на прво мјесто ранг листе уврштен С. А. а на треће мјесто тужени Ш. Х.; да је одлуком предника тужитеља број ... од 25.1.1993. године наведени стан додијелен на кориштење С. А. који је са Јавним предузећем Д 1. а.д. Д. закључио уговор о кориштењу стана, број ... и у истом је становао до 11.7.2002. године, када је у поступку извршења Ц.Р.П.Ц. одлуке број ... од 16.10.2001. године, туженом Ш. Х. враћен предметни стан, након чега је тужитељ дана 28.1.2003. године поднио тужбу у овој парници против туженог, ради предаје у посјед стана; да је по тужби тужитеља С. А., против тужених: Опште болнице С. А. Л. Д.; а.д. Д1. и Ш. Х. пресудом Врховног суда Републике Српске број 118 0 П 000341 09 Рев од 31.3.2011. године преиначена пресуда Окружног суда у Добоју број 013-0-Гж-09-000 100 од 2.9.2009. године и потврђена је првостепена пресуда којом је утврђено да су рјешење предника тужитеља, број ... од 5.6.1991. године и уговор о кориштењу стана закључен између туженог Ш. Х. и предника Д.1 а.д. Д. од 7.6.1991. године, ништави; да су по тужби Опште болнице С. А. Л. Д., против тужених Ш. Х. и Д1. а.д. Д., рјешењем Врховног суда Републике Српске број 85 0 П 005738 12 Рев од 30.5.2013. године укинуте нижестепене пресуде Основног и Окружног суда у Добоју и одбачена је тужба, због пресуђене ствари, јер је о истом захтјеву (да се утврди да је ништаво рјешење од 5.6.1991. године о додјели стана туженом и уговор о кориштењу стана од 7.6.1991. године), пресуђено наведеном ревизионом пресудом од 31.3.2011. године; да је правоснажном пресудом Окружног суда у Добоју број 85 0 П 043989 15 Гж од 18.2.2016. године (против које није изјављена ревизија), одбијен захтјев Ш. Х., да се утврди да је стекао станарско право на спорном стану; и да тужени од враћања му стана (11.7.2002. године) стан не користи, посједује кључеве и стан повремено обилази, а борави и ради у Т.

Полазећи од утврђења да се тужени у предметни стан уселио 7.6.1991. године, да је исти напустио због ратних дејстава и да нема континуитета у кориштењу стана - да би се бесправно кориштење рачунало од дана уселења (7.6.1991. године) и да је туженом стан враћен у посјед у поступку извршења Ц.Р.П.Ц. одлуке, дана 11.7.2002. године, рачунајући рокове из члана 30. став 2. и став 7. Закона о стамбеним односима – пречишћени текст („Службени лист СР БиХ“, број 14/84, 12/87, 36/89, те „Службени гласник Републике Српске“, број 19/93 до 31/99, даље: ЗСО) од тога дана и имајући у

виду да је тужитељ тужбу у овој парници поднио 28.1.2003. године, првостепени суд је закључио да нису испуњени услови из наведене законске одредбе за уподобљавање туженог са лицем које је стекло станарско право на стану. Код оваког стања ствари и чињенице да је тужитељ власник стана чију предају овдје тражи, примјеном наведене одредбе ЗСО и члана 37. став 1. тада важећег Закона о основним својинско-правним односима („Службени лист СФРЈ“, број 6/80 и 36/90, те „Службени гласник Републике Српске“, број 38/03, даље: ЗОСПО), првостепени суд је усвојио тужбени захтјев тужитеља као у изреци пресуде.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда па је жалбу туженог одбио и првостепену пресуду потврдио.

Нижестепене пресуде су законите и правилне.

По одредби члана 30. став 1. ЗСО ако се неко лице незаконито усели у стан у друштвеној својини или се усели у заједничке просторије у згради, свако може дати иницијативу, а заинтересовано лице захтјев стамбеном органу за покретање поступка за његово исељење. Поступак за исељење незаконито уселеног лица може се покренути пред надлежним стамбеним органом ако од дана незаконитог уселења па до покретања поступка није протекло више од три године (став 2. тог члана). Протеком рока од три године престаје надлежност стамбеног органа али се поступак за исељење може тужбом код надлежног суда покренути у даљем року од пет година (став 7. тог члана). Протеком тих рокова лице које се незаконито уселило у стан у друштвеној (сада државној својини) уподобљава се са лицем које је стекло станарско право, јер се поступак за његово исељење више не може водити (наступила је законска преклузија).

У овом случају тужени се, како су то утврдили нижестепени судови, уселио у предметни стан на основу уговора о кориштењу стана од 7.6.1991. године закљученог (на темељу одлуке тужитеља од 5.6.1991. године о додјели му стана на кориштење) са Јавним предузећем за изградњу и уређење насеља Д., исти је напустио 24.7.1992. године, а стан му је враћен у посјед у поступку извршења Ц.Р.П.Ц. одлуке, дана 11.7.2002. године.

Тужени дакле, од уселења у стан (7.6.1991. године), до ступања на снагу тада важећег Закона о приватизацији друштвених, сада државних станова („Службени гласник Републике Српске“, број 111/00 до 71/10, даље: ЗПДС, који је ступио на снагу 28.7.2001 године), као правно релевантном периоду за утврђивање испуњења услова из члана 30. став 7. ЗСО за покретање и вођење поступка за његово исељење из стана, није био бесправни корисник предметног стана. На овакав закључак је без значаја указивање у ревизији, да је накнадно (пресудом овог ревизионог суда од 31.3.2011. године) утврђена ништавост аката на темељу којих је тужени користио стан (а затим држао кључеве а стан није користио), што не мијења на ствари када је у питању својство туженог у напријед наведеном периоду, релевантном за примјену одредбе члана 30. став 7. ЗСО.

Ово из разлога што се одредба члана 30. ЗСО примјењује искључиво на бесправне кориснике, а не и на лица која станове користе на основу рјешења надлежног органа, односно лица која имају правни основ за уселење у стан, какво правно схватање у погледу истог правног питања је изражено у бројним одлукама Уставног суда Босне и Херцеговине.

Својство бесправног корисника спорног стана тужени поготово није имао након враћања му стана на основу Ц.Р.П.Ц. одлуке (11.7.2002. године), када је већ био ступио на снагу ЗПДС и од када се не примјењује наведена одредба члана 30. ЗСО.

Чињеница да је по тужби тужитеља С. А., против тужених: Опште болнице С. А. Л. Д.; а.д. Д1. Д. и Ш. Х., пресудом овога суда број 118 0 П 000341 09 Рев од 31.3.2011. године, жалба туженог одбијена и потврђена пресуда Основног суда у Добоју број 085-0-П-08-000 235 од 16.1.2009. године, којом је утврђено да су ништави наведено рјешење тужитеља од 5.6.1991. године и уговор о кориштењу стана од 7.6.1991. године закључен између туженог Ш. Х и предника Д.1. а.д. Д., је од значаја утолико, што је на темељу те ревизионе одлуке отпао правни основ за даље кориштење стана од стране туженог, који је у посјед стана уведен на основу поменуте Ц.Р.П.Ц. одлуке.

Будући да тужени спорни стан није користио бесправно и да до дана ступања на снагу ЗПДС није испуњен услов бесправног кориштења стана дуже од 8 година, тврдња туженог да се 24.7.1992. године из стана иселио због ратних прилика а не добровољно и да се континуирано кориштење стана има рачунати од дана његовог уселења у стан, није од утицаја на исход овога спора.

С обзиром да је побијана пресуда правилна из разлога датих у образложењу ове пресуде, околност да су нижестепени судови погрешно примијенили материјално право, када су нашли да се почетак рокова из члана 30. ЗСО рачуна од дана враћања стана туженом у посјед (11.7.2002. године), на што овај ревизиони суд у смислу одредбе члана 241. став 1. ЗПП пази по службеној дужности, побијану пресуду не чини незаконитом.

Према стању списка у предмету, пуномоћник туженог је на рочишту од 12.6.2003. године истакао, да је неспорно да је тужитељ власник предметног стана и да на те околности није потребно проводити доказе (тужитељ је и поред тога прибавио доказ о праву власништва на том стану). Код оваквог стања ствари и чињенице да се према одредби члана 125. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље; ЗПП), не требају доказивати чињенице које је странка признала пред судом у току парнице, ревизиони приговор у погледу активне легитимације тужитеља у овоме спору, указује се неоснованим.

Супротно наводима ревизије, тужени је пасивно легитимисан у овој парници о чему су судови дали ваљане разлоге, које као правилне прихвата и овај суд.

Није основан приговор ревидента да је првостепени суд „неосновано одлучио да не саслуша туженог као парничну странку“, јер овај доказ није проведен због неодазивања туженог позиву суда (а изостанак није оправдао) и поред тога што је из истог разлога већ одлагано рочиште ради провођења те процесне радње, као ни приговор да је побијана пресуда захваћена повредама одредаба парничног поступка на које се указује у ревизији.

С тим у вези, немају мјеста наводи ревизије да је из образложења побијане пресуде нејасно, по основу којег закона (ЗОСПО или ЗСО), је усвојен тужбени захтјев тужитеља, јер су нижестепени судови о праву власништва на стану судили примјеном ЗОСПО а о испуњењу услова под којима се протеком законом прописаних рокова бесправни корисник стана уподобљава са лицем које је станарско право стекло на законит начин, су судинли на основу ЗСО, који закони су мјеродавни за одлучивање о тим правним питањима.

Према изложеном побијана пресуда нема недостатака на које се указује у ревизији а ни оних на које овај суд пази по службеној дужности (члан 241. ЗПП), због чега се ревизија туженог, на основу одредбе члана 248, ЗПП, одбија као неоснована.

Одбијен је захтјев тужитеља за накнаду трошкова састава одговора на ревизију у износу од 1.316,25 КМ, јер исти у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП, не представљају нужну радњу у поступку која је утицала на одлуку по ревизији.

Предсједник вијећа
Дарко Осмић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић